

KESKUSTELUT AGRAARIKYSYMYKSESTÄ III DUUMASSA

III Duumassa melkein kuukauden päivät jatkunut keskustelu agraarikysymyksestä on antanut tavattoman runsaasti aineistoa, jonka pohjalla voimme perehtyä agraarikysymyksen nykyiseen tilaan, vallankumouksen tuloksiin ja proletariaatin tehtäviin. Yritämme tehdä perustavat johtopäätelmät tästä aineistosta. Puhujat jakaantuvat sinänsä neljään ryhmään: oikeistolaiset, kadetit, talonpojat ja sosialidemokraatit. Eroavaisuudet „oikeistolaisten” — ahtaassa mielessä — ja lokakuulaisten välillä tasoittuvat kokonaan. Talonpojat esiintyvät agraarikysymyksessä ehdottomasti yhtenä poliittisena suuntana, jota paitsi ero oikeistotalonpoikien ja trudovikkien välillä on vain suuntavivahteiden välistä eroa yhtenäisen suunnan sisällä. Analysoikaamme, minkä kannan kukin näistä ryhmistä on ottanut. (Sulku-merkkien sisällä osoitetut numerot merkitsevät „Rossija” lehden liitteinä julkaistujen pikakirjoituspöytäkirjojen sivu-numeroita.)

Kuten mustasotnialaisilta „parlamenttimiehiltä” saattoi odottaakin, oikeistolaiset ja lokakuulaiset ovat koettaneet sekoittaa agraaripolitiikkansa olemusta juridisella kasuistii-kalla ja arkistoromulla, pitämällä ääntä siitä yhteydestä, joka vallitsee 9/XI vuonna 1906 annetun lain ja yleisen talonpoikaisasetuksen 12. pykälän (joka antaa talonpojille lunastuksen jälkeen oikeuden vaatia maapalstan erottamista yksityisomaisuudekseen) ja edelleen Lunastusasetuksen 165. pykälän y.m. välillä. Shidlovski, joka halusi esiintyä „liberaalina”, todisteli, että kreivi D. Tolstoin laatimat maaosuuksien luovuttamattomuus- y.m. lait olivat ristiriidassa

vuoden 1861 „hengen” kanssa, mutta että 9/XI—1906 annettu laki vastaa tätä henkeä. Kaikki tuo on pelkkää kieräilyä, jonka tarkoituksena on pettää talonpoikaistoa ja hämätä asian olemusta. Kadetit, kuten tuonnempänä näemme, tarttuivat huomattavassa määrin mustasotnialaisten onkeen, ja meidän, sosialistien, tarvitsee vain parilla sanalla mainita siitä, miten paksu kerros kansliatomua on pyyhkäistävä pois herrojen Shidlovskien, Lykoshinien ja mustasotnialaisen tsaarivallan koplakunnan muiden lakeijain puheista, jotta nähtäisiin heidän agraaripolitiikkansa todellinen sisältö. Hra Lvov 1:nen, joka tietääkseni nimittää itseään rauhallisen uudistuksen kannattajaksi, mutta joka itse asiassa on oikea hra Struven hengessä ravaava mustasotnialainen, esitti tämän sisällön muita selkeämmin: „Talonpoikain keskuudessa”, sanoi tämä tilanherrain palvelija, „on muodostunut kaksi perustekijää: oikeudeton yksilö ja omavaltaisuutta harjoittava lauma (Kättentaputuksia oikealla ja keskustassa)... Tämä joukkojen tila tässä muodossaan uhkaa oikeus”- (lue: tilanherra-) „valtiota (Kättentaputuksia oikealla ja keskustassa)”... „Maan pitää kuulua kaikille työtätekeville, maan niinkuin ilman ja vedenkin; me olemme tulleet tänne hankkimaan maata ja vapautta”. Tämä oli dominoiva ääni. Ja tämä ääni, joka oli temmattu suoraan siitä taikauskosta ja niistä ennakkoluuloista, joilla on tyyssijansa talonpoikaisjoukoissa, tämä ääni viittasi meille siihen ennakkoluuloiseen käsitykseen vallasta, jonka mukaan valta voi ottaa yksiltä ja antaa toisille... „Palauttakaamme mieleen, mitä täällä on puhuttu”, jatkaa hra Lvov muistellen edellisiä Duumia, „minun on raskasta muistella sitä, mutta sanon silti, sillä en voi olla sanomatta, mitä agraarivaliokunnassa puhuttiin. Nähkääs, kun kysymys siitäkin, että jätettäisiin koskematta edes kasvitarhat tai vaikkapa puutarhat, kohtasi mitä kiivaimpia vastaväitteitä, mitä ankarinta vastarintaa ja saatiin viedyksi läpi aivan vähäisellä äänimäärällä; kun herätettiin kysymys siitä, että lopetettaisiin kaikki maakaupat, ei ainoastaan maan aatelispankille panttaaminen, ei ainoastaan talonpoikaispankille myyminen, vaan osto ja myyntikin, vieläpä lahjoitus ja periminenkin, niin silloin, uskotteko, herrat, alkoi pelottaa, alkoi pelottaa, herrat, ei tilanherrojen etujen takia, vaan valtion tilan ja kohtalon vuoksi (Kättentaputuksia keskustassa ja oikealla. Huudahdus: „oikein”). Kapi-

talistista, nykyaikaista valtiota ei voida rakentaa tällaiselle pohjalle" (293).

Tilanherravaltiota alkoi „pelottaa” sen oma kohtalo, se alkoi tuntea „pelkoa” talonpoikaisjoukkojen „äänen” (ja liikehtimisen) edessä. Nämä herrat eivät voi kuvitellakaan muuta kapitalismia kuin sen, jonka pohjana on tilanherraisen, s.o. maaorjuudellisen, maanomistuksen säilyttäminen! nämä „sivistyneet” herrat Lvovit eivät ole kuulleetkaan siitä, että kapitalismi kehittyy laajimmin, vapaimmin ja nopeimmin silloin, kun on kumottu täydellisesti kaikkinaisen maan yksityisomistus!

Joukkojen keskuudessa harjoitettavaa agitaatiota varten on tuiki välttämätöntä tutustua otteisiin Shidlovskin, Bobrinskin, Lvovin, Golitsynin, Kapustinin ja kumpp. puheista: näihin aikoihin saakka olemme nähneet itsevaltiuden miltei yksinomaan määräilevänä, harvoin Ugrjum-Burtshejevin⁹⁷ hengessä laadittuja lausuntoja julkaisevana. Nyt näemme hallitsevien luokkien järjestyneen edustuston avoimesti puolustavan tilanherramonarkiaa ja mustasotnialaista „perustuslakia”, ja tämä puolustaminen tarjoaa sangen arvokasta aineistoa poliittisesti vähätietoisten tai välinpitämättömien kansankerrosten herättämiseksi. Toteamme lyhyesti kaksi erikoisen tärkeätä seikkaa. Ensinnäkin, poliittista ohjelmaansa esittäessään oikeistolaiset loihitivat aina kuulijakunnan eteen elävän vihollisen, jota vastaan he taistelevat. Tämä vihollinen on vallankumous. Vallankumouksen „pelko”, jonka tyhmä Lvov ilmaisi niin selvästi, kuultaa yhtä selvänä *kaikilla*, jotka vihan vimmassa, kiukun vallassa, hammasta purren muistelevat joka askelella äskeisiä aikoja. Tämä *kaikkien* kysymysten suora asettaminen *vastavallankumouksen* pohjalta, tämä *kaikkien* ajatusten alistaminen yhden pää- ja perusajatuksen, vallankumousvastaisen taistelun alaiseksi sisältää syvän totuuden ja tekee oikeistolaisten puheet paljon arvokkaammaksi aineistoksi (niin nykyisen tilanteen tieteellistä analyysia kuin myös agitaatiota varten) kuin puolinaisten ja pelkurimaisten liberaalien puheet. Se hillitön raivokkuus, jolla oikeistolaiset hyökkäilevät vallankumousta, vuoden 1905 loppua, kapinoita ja kumpaakin ensimmäistä Duumaa vastaan, osoittaa paremmin kuin mitkään pitkät järkeilyt, että itsevaltiuden suojelijat näkevät edessään *elävän* vihollisen, että he eivät pidä taistelua

vallankumousta vastaan päätyneenä, että vallankumouksen uudestisyntyminen kummittelee heidän edessään joka hetki mitä reaalisimpana ja välittömimpänä uhkana. Näin ei taistella kuollutta vihollista vastaan. Kuollutta ei näin vihata. Yksinkertainen hra Balaklejev toi naiivisti julki tämän kaikkien oikeistolaisten puheiden yleisen hengen. Sanottuaan, että marraskuun 9 päivän asetusta ei tietenkään saa hylätä, sillä siinä on ilmaistu hänen majesteettinsa armollinen tahto, hän samalla sanoi: „Herrat Valtakunnan duuman jäsenet! Me elämme vallankumouksen aikaa, ja syvä vakaumukseni on, ettei vallankumous ole vielä läheskään päättynyt” (364). Hra Balaklejev pelkää marraskuun 9 päivän lain „vallankumouksellista syntyperää”, pelkää, ettei se vain sytyttäisi uutta taistelua. „Me podemme raskasta kriisiä”, sanoi hän, „eikä tiedetä, miten se päättyy. Mielikuvitus loihii mitä synkimpiä kuvia, mutta velvollisuutenamme on olla lietsomatta kansassa kapinamieltä ja epäsopua”.

Toinen erikoisen tärkeä seikka koskee oikeistolaisten talous- ja varsinaista agraariohjelmaa. Tämä seikka on heidän harjoittamansa *talonpoikain* yksityisen maanomistuksen puolustaminen, joka kulkee punaisena lankana heidän kaikkien puheittensa läpi aina ylipappi Mitrofanushkaan (piispa Mitrofaniin) saakka, joka puhui heti alustajan jälkeen haluten nähtävästi hieman säikäyttää demokraattisia, mutta poljettuja maalaisten „sielunpaimenia”, ja kokienv huvittavalla tavalla voittoa tottumuksensa puhua narrimaisen hurskaasti ja seminaarikielillä („yhteisö on aikojen alun ilmiö”) hän „lasketteli” tällaisia lauseita: „elämä kehittyy yksilön yhä suuremman persoonallisuuden suuntaan”; „hyödylliseksi on myönnettävä talonpoikiemme uusien elinolojen järjestäminen länsieurooppalaisten farmareiden esikuvan mukaan” (69).

Herää kysymys, minkä takia tilanherrojen luokka ja kapitalistien luokka puolustaa näin tarmokkaasti sekä II että III Duumassa *talonpoikain* yksityistä maanomistusta? Senkö takia ainoastaan, että sellainen on „hallituksen viimeisin määräys”? Eipä tietenkään! Tämän määräyksen on sanellut ja juurruttanut mieliin Yhdistyneen aateliston neuvosto⁹⁸. Tilanherrat ja kapitalistit tuntevat varsin hyvin sen vihollisen, jota vastaan heidän tulee taistella, he tajuavat mainiosti *vallankumouksen aiheuttaneen* sen, että

tilanherrain intressien voitto *on sidottu* yleensä maan yksityisomistuksen voittoon, että talonpoikain intressien voitto on sidottu yleensä maan yksityisomistuksen hävittämiseen, sekä tilanherrain että talonpoikain maanomistuksen hävittämiseen. Osuusmaiden yksityisomistuksen ja pakkoluovutettujen tilanherrain maiden yhteiskunnallisen omistuksen toisiinsa yhdistäminen on kadettien ja menshevikkien huono keksintö. *Todellisuudessa* on käynnissä taistelu siitä, tilanherratko tulevat rakentamaan uuden Venäjän (se ei ole mahdollista muuten kuin maan yksityisomistuksen pohjalla, minkä pitää ulottua kaiken lajin maihin) vaiko talonpoikaisjoukot (puoliksi maaorjuudellisessa maassa se ei ole mahdollista ilman maiden, niin tilanherrain maiden kuin osuusmaidenkin, yksityisomistuksen hävittämistä).

Siirtykäämme tarkastelemaan kadetteja. Heidän puheensa eroavat sekä oikeistolaisten että vasemmistolaisten puheista siinä, että he pyrkivät sovittamaan sovittamatonta, istumaan kahdella tuolilla. Vain se osa hra Miljukovin puheesta, missä hän esiintyi *historioitsijana* eikä *kadettina*, sisältää erinomaisesti koottuja asiatietoja Yhdistyneen aateliston neuvoston historiasta,— asiatietoja, joista johtuvan johtopäätöksen tekeminen olisi kunniaksi kenelle *demokraatille* tahansa. Mutta yleensä ja kokonaisuudessaan Shingarev, Berezovski, Miljukov, Bobjanski ja Roditshev tarttuivat mustasotnialaisen hra Shidlovskin onkeen ja perin uutterasti hämäsivät kuulijain mieliä juridisella kasuistiikalla, puhuivat korulausein Rooman lain mukaisesti „oikeudenmukaisuudesta” (jotta olisi „kuulostanut tärkeämmältä”, Roditshev jopa pisti väliin latalaisenkin sanan: *aequitas!* Että olemmehan sitä „*mekin*” jotain oppineet yliopistossa!) ja alentuivat inhoittavaan kupinnuolemiseen asti (hra Shingarev tunnusti „kunnioittavansa” Stolypinin lakeijaa Lykoshinia ja todisteli, että pakkoluovutusta tavataan maissa, joissa „yksityisomistuksen oikeusjärjestystä pidetään sangen pyhänä”). Kadettien kaikkien puheiden läpi kulkee punaisena lankana „varovaisuus”-näkökannalta käyty väittely marraskuun 9 päivän lakia vastaan. Meitä bolshevikkeja on syytetty siitä, että me mustaamme kadetteja nimittäessämme heitä liberaaliksi tilanherroiksi. *Todellisuudessa* he ovat vielä pahempia. He ovat liberaalisia *virkamiehiä*. Ei voida kuvitella sen pahempaa joukkojen *demokraattisen* tietoisuuden turmelemista

kuin on tämä niin sanottujen „demokraattien” puolueen esiintyminen Valtakunnanduumassa puhein, jotka *tyrehdyttävät* taistelua, joissa saarnataan virkailijamaista „varovaisuutta” ja ylistetään halpamaisesti sitä maaorjuuttajien harjoittamaa talonpoikain rosvoamista ja orjuuttamista, jota nimitetään vuoden 1861 „suureksi reformiksi”!

Kun hyökkäillään Stolypinia vastaan hänen agraaripoliitiikkansa „varomattomuuden” vuoksi, niin se merkitsee prostituoituksi ryhtymistä, tämän saman politiikan *sellais-ten* toteuttajien virkaan tarjoutumista, jotka osaisivat „varovasti” täyttää *tuon saman tehtävän*, s.o. viedä „perustuslaillisen demokratismin” valheellisen lipun alla läpi tuon saman tilanherramaisen olemuksen, viedä sen läpi siten, ettei turvauduta yksistään väkivaltaan, vaan myös talonpoikain pettämiseen. Tässä eräs lukuisista kadettien lausunoista, jotka paljastavat heidän puheittensa juurimainitun ajatuksen. Hra Berezovski, jonka puhe sai osakseen kadetti-puolueen johtajan hra Miljukovin erikoisen hyväksymisen ja jota tämä nimitti „mainioksi”, sanoi seuraavaa:

„Olen syvästi vakuuttunut siitä, että tämä ehdotus” (kadettien esittämä maalakiehdotus) „on paljon edullisempi myös maiden omistajille” (ei ainoastaan talonpojille) „ja sanon tämän, hyvät herrat, tuntien maanviljelyksen, kun olen koko ikäni harjoittanut sitä ja omistan maata. Kulttuuriselle maanviljelystaloudelle kansanvapauden puolueen ehdotus olisi epäilemättä edullisempi kuin nykyinen järjestys. Ei pidä ottaa pelkkää pakollisen luovutuksen tosiasiaa, kiivastella sen johdosta ja sanoa, että se on väkivaltaa, vaan on tarkasteltava ja arvioitava, mihin se, jota luonnok-
sessamme ehdotetaan, sittemmin johtaa ja miten tämä pakollinen luovutus suoritetaan” (kultaisia sanoja! hra Berezovski, ettei teistä vain ole tullut bolshevikki?). „Ottakaa se lakiehdotus, jonka I Valtakunnanduuman 42 jäsentä esitti,— se sisälsi ainoastaan” (nimenomaan!) „sen, että tunnustettiin välttämättömäksi luovuttaa ensi vuorossa ne maat, joita eivät viljele omistajat itse. Sitten kansanvapauden puolue kannatti sellaisten paikallisten valiokuntien muodostamista, joiden piti vissin määrääjän sisällä ottaa selville, mitkä maat kuuluvat luovutettaviksi ja mitkä eivät ja kuinka paljon talonpojat tarvitsevat maata maantarupeensa tyydyttämiseksi. Näiden valiokuntien tuli rakentua niin, että puolet jäsenistä olisi ollut talonpoikia ja

toinen puoli ei-talonpoikia". (Puhukaa suunne puhtaaksi, hra Berezovski! Älkää kainostelko! Eihän totuutta voida salata: tilanherrilla oli valiokunnissa aina taattu enemmistö talonpoikiin nähden, sillä tilanherrain hallitus nimitti pakollisesti näiden valiokuntien „puolueettoman" puheenjohtajan: ks. Kutlerin ehdotusta, kadettilaisen „Agraarikysymyksen" II osassa.) „Täten siis tämän paikkakunnilla suoritettavan yleisen konkreettisen työn kautta saataisiin tietysti selville sekä sen maan määrä, joka voidaan pakolla ottaa pois, että sen maan määrä, joka on talonpojille tarpeellinen, ja vihdoin itse talonpojat tulisivat vakuuttuneiksi siitä, missä määrin heidän oikeutetut vaatimuksensa voidaan tyydyttää. Sitten kaikki tämä menisi Valtakunnanduuman ja Valtakunnanpuoleiston kautta" (nimenomaan!) „ja sitten, kun nämä ovat käsitellessen" (s.o. sitten, kun uusi tilanherra- ja virkamiesenemmistö on toistamiseen tyypistänyt „reformia"), „se menisi hänen majesteettinsa hyväksyttäväksi" (muistakaa, miten nämä tällaiset ylimmät instanssit supistivat toinen toisensa jälkeen maaosuuksien kokoa vuonna 1861). „Tämän suunnitelmanmukaisen työn tuloksena olisi epäilemättä väestön todellisten tarpeiden todellinen tyydyttäminen ja siihen liittyvä rauhoittuminen sekä kulttuurisesti hoidettujen talouksien säilyminen, joita kansanvapauden puolue ei ole koskaan halunnut hävittää ilman äärimmäistä pakkoa" (143).

Hra Berezovski tunnusti vuoden 1908 lokakuussa *kaiken* sen, mitä bolshevikit puhuivat vuoden 1906 kesällä kadettien maalakiehdotuksesta! I Duumassa kadetit tähdensivät julkisesti reforminsa demokraattista ulkokuorta todistellen sen tilanherramaista luonnetta salaisissa neuvottelukokouksissa, joita he pitivät Trepovin ja hänen hännystelijöidensä kanssa. III Duumassa kadetit tähdentävät julkisesti reforminsa tilanherramaista luonnetta todistellen sen demokraattisuutta niissä keskusteluissa, joita he poliiseilta salassa käyvät niiden harvojen houkkioiden kanssa, jotka vielä viitsivät kuunnella noita isoäidin tarinoita. Kaksikasvoinen Janus kääntää tuulen mukaan „kasvonsa" milloin yhteen, milloin toiseen suuntaan. „Demokraatit" lankeavat niin alas, että koettavat todistella mustasotnialaisille biisoneille tekojensa ja ohjelmansa olleen vallankumouksen aikana vaarattomia!

Verratkaa tähän talonpoikain puheita. Tässä eräs tyypillinen oikeistomielinen talonpoika Stortshak. Hän aloittaa puheensa toistamalla täydelleen Nikolai II sanat „omistus-oikeuden pyhyydestä”, siitä, ettei voida sallia tämän oikeuden „rikkomista” j.n.e. Sitten hän jatkaa: „suokoon jumala hallitsijalle terveyttä. Hänen sanansa koituvat koko kansan hyväksi”... (295). Hän lopetti sanomalla: „Ja koska hallitsija sanoi, että vallitkoon oikeus ja järjestys, niin se ei tietenkään ole järjestystä eikä oikeutta, kun minä kyhjäjän 3 desjatiinan palstalla ja vieressä toisella on 30.000 desjatiinaa” (296)!! Verratkaa tätä monarkistia monarkisti Berezovskiin. Edellinen on sivistymätön musikka. Jälkimmäinen on sivistynyt, miltei eurooppalainen. Edellinen on äärettömän naiivi ja poliittisesti vallan uskomattoman kehittymätön. Monarkian yhteys „järjestykseen”, s.o. epäjärjestykseen ja epäoikeudenmukaisuuteen, jotka varjelevat 30.000 desjatiinan omistajia, on hänelle epäselvä. Jälkimmäinen on politiikan erikoistuntija, joka tietää kaikki tiet ja keinot, miten päästään Witten, Trepovin, Stolypinin ja kumpp. luo, ja joka on tutkinut Euroopan perustuslakien hienouksia. Edellinen on eräs niistä miljoonista, jotka koko ikänsä elää kituuttavat 3 desjatiinan varassa ja joita taloudellinen tosielämä *sysää* vallankumoukselliseen joukkotaisteluun 30.000 desjatiinan omistajia vastaan. Jälkimmäinen on eräs niistä kymmenistä tuhansista, korkeintaan: sadasta tuhannesta tilanherrasta, jotka haluavat „rauhallisin keinoin” säilyttää „kulttuurisesti hoidetun taloutensa” narraamalla talonpoikaa lupauksilla. Eikö tosiaankaan ole selvää, että edellinen *voi* suorittaa porvarillisen vallankumouksen Venäjällä, *hävittää* tilanherrain maanomistuksen, luoda talonpoikaisen tasavallan (pelottaan tämä sana häntä nyt kuinka tahansa)? Eikö tosiaankaan ole selvää, että jälkimmäinen *ei voi olla jarruttamatta* joukkojen taistelua, jota ilman vallankumous ei voi voittaa?

Miettikööt tätä ne, jotka eivät vielä nytkään jaksaa käsitellä, mitä merkitsee: „proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattinen diktatuuri”!

Stortshakin agrariohjelma on juuri se sama III Duuman 42 talonpoikaisedustajan maalakiehdotus, josta kirjoitimme „Proletarin” 22. numerossa *. Tämä lakiehdotus, joka

* Ks. Teokset, 13. osa, ss. 441—442. Toim.

ulkonaisesti on kovin vaatimaton, on *vasemmistolaisempi* kuin kadettien lakiehdotus, kuten kadetit itsekään tunnustavat. Tämä lakiehdotus, jossa vaaditaan talonpojat maalla turvaavan reformin käsittelyä yleisellä äänestyskäsittelyllä valituissa paikallisissa valiokunnissa,— tämä ehdotus on *itse asiassa* vallankumouksellinen lakiehdotus, sillä maareformin käsitteleminen paikkakunnilla todella demokraattisissa valinnallisissa laitoksissa ei sovi mitenkään yhteen sen kanssa, että nykyisellä Venäjällä säilyisi tsaarin valta ja tilanherrain maanomistus. Ja se seikka, että mustasotnialaisessa Duumassa, joka on valittu yhdistyneen aateliston ohjeiden mukaisesti varta vasten tilanherrain eduksi väärennetyn vaalilain nojalla, mitä hurjimman taantumuksen vallitessa ja hillittömän valkoisen terrorin raivotessa,— että tällaisessa Duumassa *42 talonpoikaa* allekirjoitti tuollaisen lakiehdotuksen, se todistaa paremmin kuin mitkään järjelliset sen, että talonpoikaisjoukot ovat vallankumouksellisia nykyisellä Venäjällä. Antaa opportunistien todistella, että liitto kadettien kanssa on välttämätön, että proletariaatin ja porvariston on lähennyttävä toisiaan porvarillisessa vallankumouksessa,— tietoiset työläiset, kun he perehtyvät III Duumassa käytyihin keskusteluihin, vain lujittuvat vakaumuksessaan, että voittoisa porvarillinen vallankumous ei ole Venäjällä mahdollinen ilman työläis- ja talonpoikaisjoukkojen yhteistä rynnistystä, porvariston horjunnosta ja petoksista huolimatta.

Kun Stortshak ja samoin myös toiset edustajat, jotka pää- ja perusasiassa ovat samalla kannalla kuin hän, sellaiset kuin pappi Titov, Andreitshuk, Popov 4:s ja Nikitjuk tuovat tiedottomasti, alkuvoimaisesti ilmi talonpoikaisjoukkojen vallankumouksellisuuden ja pelkäävät itsekään ei ainoastaan puhua, vaan yksinpä ajatellakin loppuun asti sitä, mitä heidän puheistaan ja ehdotuksistaan seuraa, niin trudovikit III Duumassa tuovat suoraan ja avoimesti ilmi talonpoikain joukkotaistelun hengen. Arvokkaimpia tässä yhteydessä ovat niiden trudovikkitalonpoikien puheet, jotka esittävät katsomuksiaan välittömästi, tulkiten hämmästyttävän tarkasti ja eloisasti joukkojen mielialoja ja pyrkimyksiä, sotkeutuen ohjelmissa (eräät ilmoittavat kannattavansa 42 talonpojan lakiehdotusta, toiset taas kadetteja), mutta sitä väkevämmin heijastaen sen, mitä piilee syvemmillä kuin ovat mitkään ohjelmat.

Esim. Kropotov, edustaja Vjatkan läänistä. „Valitsijani puhelivat minulle, että marraskuun 9 päivän laki on tilanherrain laki... Valitsijani tekivät minulle tällaisia kysymyksiä: minkä takia se tehdään väkipakolla?.. minkä takia meidän maat on annettu zemstvopäällikköjen määräysvaltaan?.. Valitsijani evästivät minua: sano sinä siellä Valtakunnanduumassa, jotta näin ei enää voida elää... Ja heti kun sitä (marraskuun 9 päivän lakia) ryhdytään soveltamaan meidän paikkakunnalla, niin uusien tilanherrojen, kuten meikäläiset talonpojat sanovat, talot syttyvät palamaan” (71)... „Koko juttu on siinä, että halutaan palkita tilanherroja... Minkä takia valtion tärkeä etu vaatii sellaista, että köyhältä otetaan viimeinenkin pala ja annetaan niille, joiden, kuten sanoin, on onnistunut hallituksen laatiman lain nojalla sattumalta pitää maansa? Eikö valtion tärkeä etu vaadi sitä, että pakotetaan ottamaan viljelykseen joutilaat maat: tilanherrojen, kruunun, hallitsijasuvun ja luostarien maat?.. Talonpojalta peritään 11 ruplaa 50 kop. desjatiinalta, ja jos oltaisiin oikeudenmukaisia, herrat, ja pantaisiin tämä vero tasavertaisesti kaikille, niin maa joutuisi todella talonpojille, eikä tarvittaisi pakollista luovutusta. Jotta oltaisiin oikeudenmukaisia, on maat verotettava yhtenäisellä verolla, ja silloin maa joutuu raatajajoukoille eikä silloin ole syytä kateuteen: ken ei halua tehdä työtä, hänen ei tarvitse maksaakaan” (73)...

Miten paljon tämä naiivi puhe sisältääkään voimia, joita ei ole vielä kokeiltu taistelussa, miten paljon siinä onkaan pyrkimystä taisteluun! Haluten välttää „pakollista luovutusta” Kropotov ehdottaa *itse asiassa* toimenpidettä, joka on samaa kuin tilanherrain maiden *konfiskointi* ja *kaiken maan kansallistaminen*! Kropotov ei ymmärrä sitä, että tämän Georgen⁹⁹ oppien kannattajan esittämä „yhtenäinen vero” merkitsee samaa kuin kaiken maan kansallistaminen, mutta se on aivan epäilyksetöntä, että hän tulkitsee *miljoonien* todellisia pyrkimyksiä.

Taikka edustaja Rozhkov, joka aloitti lausumalla: „hyvät herrat, minun, tavallisen maamiehen, on vaikeaa puhua tältä puhujalavalta” (77)... „Talonpoikaisto ei odottanut Valtakunnanduumalta marraskuun 9 päivän lakia, sellaista lakia, joka jakaa meidän kesken maan, jota meillä ei ole, vaan sellaista lakia, jonka nojalla ensin laajenisivat mannut, ja sitten vasta alettaisiin jakaa. Sellaisen lain perus-

asenteet on esitetty 47 talonpojan allekirjoittamina helmikuun 20 päivänä, mutta tähän mennessä ne eivät ole vielä liikahtaneetkaan paikoiltaan... Maiden isäntinä ovat zemstvopäälliköt... mutta näiden maiden todellisia isäntiä sitovat poikkeuslait... Maan ostamisesta hyötymistarkoituksessa meillä valtakunnassa ei ole määrättyä lakia... joka sanoisi: älä osta sitä hyötyäksesi siitä... Ja niinpä Stavropolin maanjärjestelykomissio teki syyskuun 16 p:nä 1907 sellaisen päätöksen, että maata voi ostaa vain se, jolla on työkarjaa ja -kalustoa. Ja täällä, herrat, tässä salissa miltei puolet on tilanherroja, jotka pitävät palveluksessaan näitä ihmisiä, joilta maanjärjestelykomissio kieltää maanosto-oikeuden. Herrat, me tiedämme, että nämä ihmiset saavat palveluksestaan 60—70 ruplaa vuodessa... Tämä kovaonni-nen raataja on tuomittu ikuisesti olemaan tilanherran työmiehenä, hän tulee ikuisesti raatamaan selkä köyryssä toisten hyväksi, ja isäntä tulee hänen selkensä takana pitämään itseään kulttuuri-ihmisenä”.

Tomilov: „Ainoana ulospääsynä... mielestämme on tämä: kaikissa Venäjän maayhteisöissä on ihan heti toimitettava maiden uusintajako, entisten henkikirjoitusten malliin; tämän henkikirjoituksen avulla on saatava selville miespuolisen väestön henkilöluku, joka oli marraskuun 3 p:nä 1905.

Meidän hartain talonpoikainen haaveemme on saada maata ja vapaus, mutta me kuulimme, että niin kauan kuin nykyinen hallitus on vallassa, niin kauan maanomistus on koskematon. (Ääniä keskustasta: „yksityisomistus”. Yksityisomistus, aatellisomistus. (Ääniä keskustasta: „ja teidän myös”.)) Mikäli meistä on kysymys, niin me suostumme luovuttamaan maaosuudet”; (siinä nyt on se talonpoikain *Vendée*, jolla ratkiviisas Plehanov ja kumpp. Tukholmassa pelottelivat meitä — näin käy, jos kaikki maat kansallistetaan!) „esimerkiksi jonkin kylän talonpojat suostuvat luovuttamaan maaosuuksensa yksikön yksiköstä, tasaamaan ne. Ministeristön edustajan ilmoitus tarkoittaa sitä, että niin kauan, kun valta ei siirry talonpoikaiston ja yleensä kansan käsiin, eivät talonpojat saa sen enempää maata kuin poliittisia vapauksiakaan. Kiitoksia avomielisyydestänne, vaikka tiesimme tämän jo ennestään” (149)...

Ja sitten, vuonna 1905, kun talonpojat tietoisten aineiden johdolla liittyivät yhteen (Hälinää ja naurua oikealla) ja

sanoivat jyrkät sanansa... silloin aateliset alkoivat puhella: „Onhan teillä, teille on annettu maasuudet. Ottakaa ja jakakaa tuo luupala”...

Petrov 3:s: „Muistakaapa, hyvät herrat, Aleksei Mihailovitshin hallituskautta ja sitä talonpoikaisen rahvaan suuttumusta, mikä tuli ilmi Razinin johtamana liikehtimisellä (Ääniä oikealta: „Ohoh!”)... Erikoisen voimakkaasti kansa toi vaatimuksensa esille vuonna 1905. Puutehan se silloinkin pakotti kansan lähtemään kaduille ja sanomaan lujan sanansa siitä, mitä se tarvitsee” (187)... „Kaikki maat on siirrettävä koko kansan tasasuhtaiseen käyttöön... Minä olen tietysti maan yksityisomistuksen vastustaja” (Plehanovin ennustama Vendée alkaa totta totisesti paistaa!) „ja sanon, että työkanasa saa helpotusta vasta sitten, kun kaikki maat siirtyvät sen käsiin (204)... Olen aivan vakuuttunut siitä, että saatte jälleen nähdä elämänmeren myllertävän pohjiaan myöten. Ja silloin käyvät toteen evankeliumin sanat: joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu (Naurua oikealla). Työryhmän edustajaryhmä on säilyttänyt muuttumattomina ihanteensa, samoin kuin se on säilyttänyt tavoitteensakin... Me... sanomme: kaikki maa niille, jotka tekevät maalla työtä, ja tulkoon koko valta työrahvaan osaksi!” (206).

Merzljakov: „Maan pitää kuulua sille, joka sitä muokkaa... mutta ettei meillä Venäjällä harjoitettaisi lainkaan maankauppaa, vaan että maa kuuluisi sille, joka omalla työllään sitä viljelee” (207). J.n.e.

Tilan puute pakottaa meidät lopettamaan lainausten esittämisen. Mainitsemme vain nimiltä ne puhujat, jotka esittivät samoja ajatuksia, mutta epäselvemmin ja heikommin: Kondratjev, pappi Popov 2:nen, Bulat, Volkov 2:nen, Dzubinski ja Ljahnitski (kaksi viimeksi mainittua virallisiin ilmoituksiin Työryhmän nimessä).

Herää kysymys, mitä sosialidemokratian agraariohjelmaa koskevia johtopäätelmiä tästä talonpoikaisedustajain asenteesta seuraa? Siitä ovat kaikki yhtä mieltä, että talonpojat pukevat taistelun maaorjuudellisia latifundioita ja kaikkia maaorjuuden jätteitä vastaan pikkuporvarillisen sosialismin utopioihin. Tämä on ilmaistu siinä agraariohjelmamme loppuosassa, joka on bolshevikkien ehdottama ja jonka menshevikit hyväksyivät Tukholmassa („Tukholman edustajakokouksen pöytäkirjat”).

Mutta asia ei rajoitu tähän. Sekä jakaminen, kunnallistaminen että kansallistaminen ovat porvarillis-demokraattisia uudistuksia, mutta mitä järjestelmää sosialidemokraattien pitäisi kannattaa? Kunnallistamista,—vastaavat Plehanovia seuraavat menshevikit, jotka veivät tämän ohjelman läpi Tukholmassa. Talonpoikain maiden kansallistaminen aiheuttaisi Vendéen,—julistivat menshevikit suoraan Tukholmassa.

Sen jälkeen kolmessa Duumassa ovat lausuneet mieliteensä talonpojat — Venäjän mitä erilaisimpien seutujen edustajat. „Kunnallistaminen”, joka oli keksitty juuri sitä varten, „ettei kajottaisi” talonpoikain maihin, ei ole houkuttellut ainoatakaan talonpoikain edustajaryhmää. Kaikissa kolmessa Duumassa *kaikki* trudovikkitalonpojat ovat kannattaneet kaiken maan kansallistamista ilmaisten tämän vaatimuksensa joko toistamalla suoraan trudovikkien ohjelman, esittämällä „yhtenäisen veron” omalaatuisen muunnoksen tahi sitten lukemattomia lausuntoja: „maa sille, joka sitä viljelee”, „me olemme suostuvaisia luovuttamaan maaosuudet” j.n.e.

Elämä on tehnyt pilkkaa „kunnallistamisesta”, „Vendéestä”-huutamisesta.

Mikä on se taloudellinen pohja, jonka vuoksi kaikki tietoiset talonpojat puolustavat kansallistamista? Vastataksemme tähän kysymykseen palautamme mieliin erään tilastollisen vertailun, jonka toveri Belousov esitti Duumassa¹⁰⁰:

„76 milj. desj. kuuluu 30.000 tilanherralle (Euroopan-Venäjällä), ja 73 milj. desj. kuuluu 10 miljoonalle talonpoikaistaloudelle, joilla on kullakin 1—15 desj. maaosuus. Tästä seuraa yksi johtopäätös: neljä viidesosaa talouksien yleismäärästä voisi kaksinkertaistaa maa-alansa suuruutta” (209). Vaikkapa jotkut näistä numeroista kiistettäisiin vääricksikin (meidän mielestämme ne ovat kiistattomia), niin mikään muutos niissä ei muuta itse asian olemusta, joka on tällainen. Pyrkiessään kaksinkertaisesti laajentamaan hallussaan olevia maita talonpojat eivät voi olla pyrkimättä osuusmaiden ja niiden ulkopuolisten maiden täydelliseen yhdistämiseen ja keskenään sekoittamiseen. Osuusmaiden jättäminen yksityisomaisuudeksi, eri talouksien ja yhteisöjen omaisuudeksi, niinkuin on nykyään, ja pakkoluovutettujen osuusmaiden-ulkopuolisten maiden

yhteiskunnallinen („kunnallis”-)omistus on taloudelliselta kannalta järjetöntä. Se on mitä tolkuttominta agraari-bimetallismia, mikä ei kelpaa muuhun kuin paikantäytteeksi intelligenttien keksimiin ohjelmiin. Talous vaatii kaikkien maiden yhdistämistä ja keskenään sekoittamista. Nytkin jo talous liittää toisiinsa osuusmaatilkkuja ja tilanherrain maan kaistaleita (vuokraus), eikä maaorjuuden hävittäminen ole mahdollista ilman niiden maanhallinnassa olevien erotuksien, niiden rajojen ja rajapyykkien hävittämistä, joita „kunnallistaminen” keinotekoisesti lujittaa. Taloudenhoito vaatii uudenlaista maanhallintaa, vapaata maanhallintaa, joka on mukautettu kapitalismiin eikä vanhoihin, voutien ja kruunun asiamiesten jakamiin ja pyykittämiin „maaosuuksiin”. Tätä talouskehityksen vaatimusta talonpojat ilmentävätkin (tajuamatta tämän kehityksen kapitalistista luonnetta) esiintyessään kansallistamisen puolesta. Vanha osuusmaiden ja ei-osuusmaiden hallinnan välillä oleva ero on ristiriidassa kapitalismin vaatimusten kanssa, ja se tulee kiertämättä särjetyksi, vaikka menshevikit — kunnallistajat kuinka yrittäisivät lujittaa sitä. Ja tämän rajan särkeminen, kaikkien eri kategoriain maiden yhdistäminen, niiden yhteenliittäminen ja -sulattaminen uutta farmaritaloutta varten (talonpojat luulevat erheellisesti, että maata tulee viljelemään kuka kansalainen tahansa: sitä tulee viljelemään jokainen isäntä, t.s. se, jolla on siihen varoja!) ei vaadi ainoastaan tilanherrain maanomistuksen, vaan kaiken yksityisen maanomistuksen hävittämistä.

Stolypin haluaa pyyhkiä pois maanhallinnan kaikkien entisten muotojen kaikki entiset rajat. Tämä on taloudellisesti oikea pyrkimys. Kapitalismi suorittaa sen väistämättä. Kysymys on vain siitä, tehdäänkö se miljoonien talonpoikais-talouksien kustannuksella (rosvous marraskuun 9 pn lain nojalla) vaiko 30.000 suurtilanherran kustannuksella. Jälkimmäinen tie ei ole mahdollinen ilman maiden kansallistamista porvarillis-demokraattisessa vallankumouksessa. Juuri sen tähden kaikki tietoiset talonpojat kaikissa kolmessa Duumassa ovat esiintyneet kansallistamisen puolesta.

Meidän on vielä tarkasteltava puheita, joita sosialidemokraatit ovat pitäneet III Duumassa. Edustajaryhmästämme ehti esiintyä vain kaksi puhujaa (Gegetshkori ja Belousov) ennen kuin rajoitettiin puhujain puheikaa. Loput alkoivat kieltäytyä puhumasta esittäen vastalauseensa „väkivaltaa”

vastaan, jota tuo rajoittaminen merkitsi. Kumpikin mainituista tovereista täytti tehtävänsä oikein. He osoittivat, että hallituksen politiikka on „hengeltään aatellis-byrokraattista”, että „vuoden 1861 asetus oli läpeensä maaorjuudellinen”, että „viha hallitusta kohtaan” on syöpyntä syvälle talonpoikaiston sieluun, talonpoikaiston, joka vaatii „maata ja vapautta” ja todisti vuonna 1905 „solidaarisuutensa” ja sen, että se pystyy „esiintymään vallankumouksellisesti”. Puolueemme nimessä esiintyneet puhujat tulkitsivat oikein meidän, sosialidemokraattien, taistelua, jota me käymme „latifundioiden konfiskoimiseksi ja niiden antamiseksi kansalle”, he eivät tulkinneet sitä pikkuporvarillisten „tasa-suhtaisuus”-, „sosialisoimis”- y.m.s. utopioiden hengessä, vaan siten, että se on toimenpide koko maan vapauttamiseksi velka- ja maaorjuudellisesta sorrosta. Gegetshkori ja Belousov asettivat kysymyksen vallankumouksellissosialidemokraattisesti. „Voima luo oikeuden”, sanoi toveri Belousov lopuksi, „ja valloittaaksemme oikeuden meidän on kartutettava voimia ja järjestettävä ne”. Kummankin III Duumassa esiintyneen sosialidemokraattipuhujan puheen pitää tulla jokaisen propaganda- ja agitaatiotyötä harjoittavan puolueenjäsenen käsikirja-aineistoksi. Sosialidemokraattisen edustajaryhmän esittämästä maiden siirtämistä koskevasta sanamuodosta on vain jäänyt pois vaatimus, että maiden siirtämisen pitää tapahtua korvauksetta. Se olisi ohjelmamme paha rikkomista, jos se olisi tahallista. Mutta toveri Gegetshkori, joka luki tuon sanamuodon, mainitsi puheessaan kahteen kertaan, että on „luovutettava korvauksetta”, joten tuskin lienee syytä pitää tuota poisjättöä tahallisenä.

„Proletari” № 40,
joulukuun 1 (14) pnä 1908
Allekirjoitus: N. L.

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstiin mukaan

